

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών

Πληροφορική στην εκπαίδευση

Μάθημα: "Χρήση και αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού για εκπαιδευτικούς σκοπούς"

Κλασικό μπαλέτο

Καθηγητής: Κος Κεκές Ιωάννης

Κοτοπούλη Γαρυφαλλιά

Ο χορός είναι η πιο υψηλή, η πιο συγκινητική, η πιο όμορφη τέχνη...Δεν σε απομακρύνει από τη ζωή, γιατί είναι ίδια η ζωή...

H. Ellis

ΚΛΑΣΙΚΟ ΜΠΑΛΕΤΟ

Η παρούσα εργασία αφορά την παρουσίαση μιας μορφής χορού, του κλασικού μπαλέτου, με αξιοποίηση του εργαλείου Multimedia Builder.

Ίσως είναι απαραίτητο να δοθεί συμβολικά ένας ορισμός για τον χορό. Αυτός του Kirstein όπου εν ολίγοις αναφέρει: «Ο χορός είναι η τέχνη που εκτελείται από μεμονωμένα άτομα ή ομάδα ατόμων που υπάρχουν στο χώρο και στο χρόνο». Στην τέχνη αυτή το σώμα είναι το εργαλείο και η κίνηση το μέσο. Η κίνηση έχει στυλ και το χορευτικό έργο μορφή και δομή. Ο χορός εκτελείται συνήθως με τη συνοδεία μουσικών ή άλλων ρυθμικών οργάνων.

Σαν πρωταρχικό σκοπό έχει την έκφραση των συναισθημάτων και εκτελείται για κοινωνικούς, ψυχαγωγικούς ή άλλους σκοπούς. Πολλοί από εμάς έχουμε ακούσει, δυστυχώς από δασκάλους χορού, ίσως για να απλουστεύσουν τα πράγματα ή να τα εξηγήσουν με συντομία ότι ο χορός είναι σύνολο από ρυθμικές κινήσεις του σώματος και των ποδιών με συνοδεία πάντα μουσικής ή τραγουδιού. Τραγικό λάθος όλων αυτών που προσπαθούν εν γνώσει τους ή όχι να τυποποιήσουν και να δρομολογήσουν την τέχνη του χορού σε μια εφαρμοσμένη σειρά ασκήσεων που διαδέχονται, αρμονικά, η μια την άλλη.

Μέσα από την ίδια την Ιστορία του χορού θα δούμε ότι στην πρώτη του μορφή, ο χορός είχε τόσο μεγάλη θέση, που μετά την προσπάθεια εύρεσης τροφής και στέγης, ο χορός ήταν η επόμενη δραστηριότητα. Το συναντάμε σε όλους τους λαούς και πολιτισμούς της γης. Υπήρξε σαν μια μορφή κοινωνικής έκφρασης και θρησκευτικής λατρείας. Είναι πιθανόν ότι η χρήση του χορού ως μέσον αισθητικής έκφρασης ήταν πάρα πολύ σπάνια. Από τα λιγοστά ευρήματα για την κοινωνία των πρωτόγονων καταλαβαίνουμε ότι ο χορός δεν ήταν μια μορφή διασκέδασης μετά την δουλειά και αυτό γιατί οι λατρευτικές εμπειρίες καθώς και η διασκέδαση ήταν ενσωματωμένες μέσα στην διαδικασία της παραγωγής. Η θρησκευτική άποψη του χορού είχε ως σκοπό της την επικοινωνία με τις άγνωστες δυνάμεις που προμήθευαν την τροφή, εξασφάλιζαν την γονιμότητα,

ρύθμιζαν τον καιρό, την τύχη και γενικά την φυλετική μέριμνα και την ανθρώπινη επιβίωση.

Η λέξη χορός προέρχεται από την σανσκριτική λέξη Dan που σημαίνει άπλωμα - τράβηγμα - μάζεμα. Η πληροφορία αυτή στηρίζεται πάνω στην πολύπλοκη γλώσσα των χειρών Muantras που την συναντάμε σε όλους του πρωτόγονους λαούς. Επειδή δεν υπήρχε επαρκής έναρθρος λόγος ο άνθρωπος ήταν υποχρεωμένος να χρησιμοποιεί εύκολα χειρονομίες τις οποίες συμπλήρωνε με κίνηση ή με το λιγιστό λεξιλόγιο του. Έτσι ο χορός ξεκίνησε ως μέσο επικοινωνίας για να καταλήξει το κυρίαρχο μέσο της θρησκευτικής έκφρασης. Αυτό φαίνεται στην Αρχαία Αίγυπτο σ' ένα πολιτισμό που κράτησε 4.000 χρόνια, και τις πληροφορίες τις παίρνουμε από τοιχογραφίες και ιερογλυφικά κείμενα.

Τα τελευταία 3 χρόνια παρακολουθώ μαθήματα κλασικού μπαλέτου. Αγαπώ πολύ το χορό, εκφράζομαι μέσα από το χορό. Όταν χορεύω αισθάνομαι πραγματικά «ελεύθερη». Κάποιος ή κάποια που δεν έχει κάνει ποτέ χορό στη ζωή του, δεν μπορεί να το νιώσει αυτό. Είναι πολύ δύσκολο. Μου δόθηκε όμως η ευκαιρία, μέσα από αυτή την παρουσίαση πληροφοριακού περιεχομένου (ιστορική αναδρομή-αναφορά σε θρύλους του μπαλέτου και σε μεγάλες παραστάσεις-αναφορά σε ορολογία του μπαλέτου-συναισθήματα-σύνδεση του μπαλέτου με άλλες μορφές τέχνης όπως είναι η ζωγραφική-σύνδεση του μπαλέτου με τον κινηματογράφο) να προβληματίσω το κοινό (εικόνα, ήχος, βίντεο), να «μοιραστώ» ουσιαστικά την εμπειρία μου μαζί του. Όπως προαναφέρθηκε, για τη δημιουργία αυτής της παρουσίασης αξιοποιήθηκε το πολυμεσικό, υπερμεσικό, συγγραφικό εργαλείο Multimedia Builder το οποίο προσφέρει συνδυασμό κειμένων, ήχου, εικόνας, video (πολυαισθητηριακή προσέγγιση).

Όταν ξεκίνησα να συλλέγω υλικό για τη συγκεκριμένη εργασία, είχα στο μυαλό μου ποικίλες μορφές χορού. Όμως οι πληροφορίες ήταν απίστευτα πολλές κι έτσι αποφάσισα να επικεντρωθώ σε μια μορφή χορού, στο κλασικό μπαλέτο. Συγκέντρωσα εικόνες, φωτογραφίες, πίνακες, βίντεο κι οτιδήποτε πίστευα πως μπορεί να φανεί χρήσιμο προκειμένου να ευαισθητοποιήσω το κοινό σχετικά με το θέμα που θα παρουσίαζα. Χώρισα το θέμα μου σε ενότητες και σε καθεμία ενσωμάτωσα το υλικό μου με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να υπάρχει μια λογική συνέχεια.

Την παρουσίασή μου συνόδευσαν μια σύντομη προφορική ιστορική αναδρομή του κλασικού μπαλέτου (η οποία υπήρχε στην παρουσίαση αλλά στα αγγλικά και προτίμησα να μην τη μεταφράσω) καθώς και κάποια δικά μου σχόλια κυρίως στο σημείο που αναφέρομαι στην ορολογία του μπαλέτου καθώς και στο απόσπασμα από την ταινία “Billy Elliot” όπου θίχτηκε το θέμα της ομοφυλοφιλίας των αντρών που ασχολούνται με το χορό, και πιο συγκεκριμένα με το κλασικό μπαλέτο.

What is Ballet?

- Ballet: a form of theatrical dance that uses formal, set movements and poses characterized by elegance and grace.

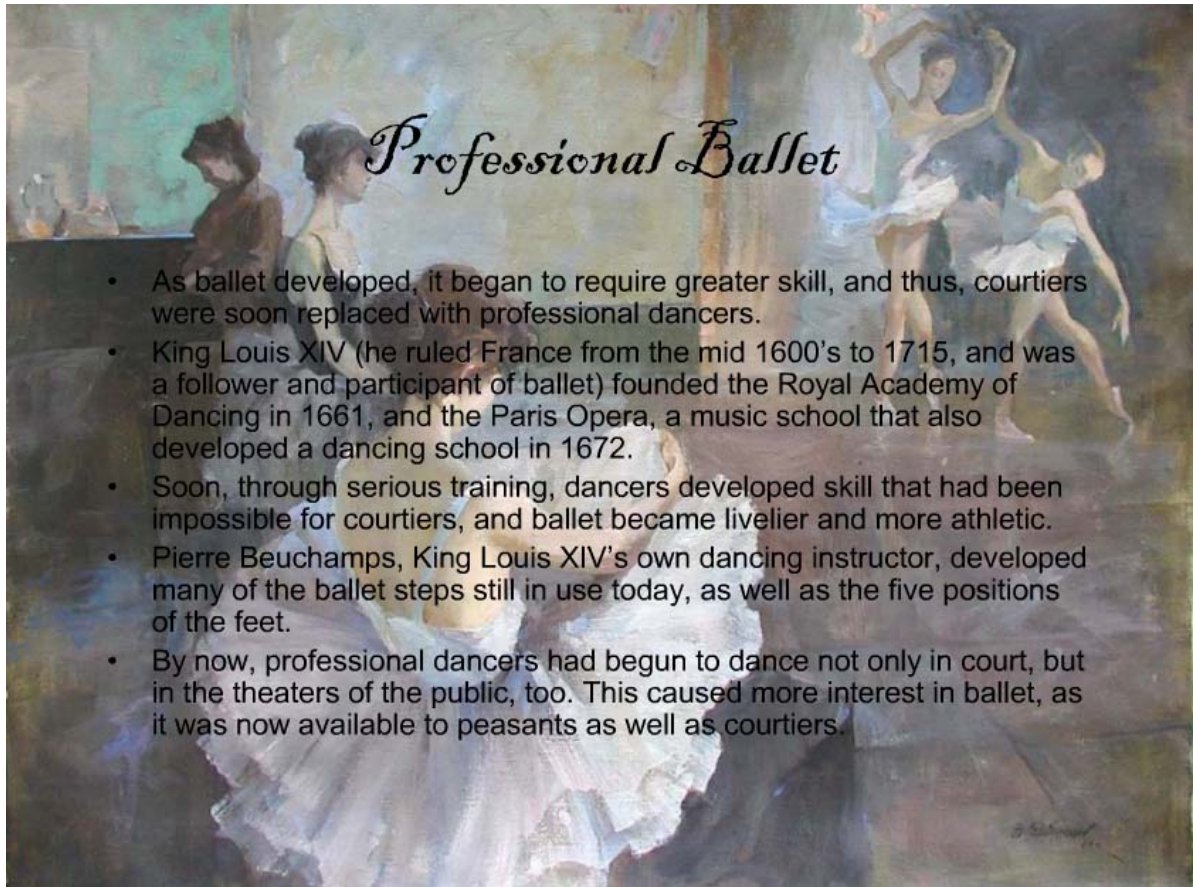

Origins

- While humans have been dancing since the dawn of time, it is thought that ballet originated in Italy in the 1400's, during the Renaissance. The ruling families of the city-state would compete with one another to give fancy entertainments, which included dance performances. Most of the time, however, the dancers were not professional, but members of court, dancing to please their ruler.
- In 1547, when Catherine de Medicis became queen of France, she introduced this kind of entertainment, having come from Florence, Italy herself.
- The first ballet to be performed was Beaujoyeux's Ballet Comique de la Reine, in Paris in 1581 for a royal wedding. It was a grand spectacle that lasted at least five hours. The ballet included specially composed music, singing, and spoken verse as well as dancing. Because dance technique was limited, Beaujoyeux relied on ornate costumes and scenery to impress the audience.

- As ballet developed, it began to require greater skill, and thus, courtiers were soon replaced with professional dancers.
- King Louis XIV (he ruled France from the mid 1600's to 1715, and was a follower and participant of ballet) founded the Royal Academy of Dancing in 1661, and the Paris Opera, a music school that also developed a dancing school in 1672.
- Soon, through serious training, dancers developed skill that had been impossible for courtiers, and ballet became livelier and more athletic.
- Pierre Beuchamps, King Louis XIV's own dancing instructor, developed many of the ballet steps still in use today, as well as the five positions of the feet.
- By now, professional dancers had begun to dance not only in court, but in the theaters of the public, too. This caused more interest in ballet, as it was now available to peasants as well as courtiers.

Romantic Ballet

- In the early 1800's, the romantic period developed in ballet. The stories in romantic ballet emphasized, instead of the real world, the supernatural, or far away lands. During this period, ballet technique expanded, especially for women, who began to dance on their toes. The development of pointe dancing was a result of the fascination with magic and dreams. Elevation on the toes suggested a lifting away from reality into a supernatural world.
- Paris was the capital of the ballet world through this era, but many dancers and choreographers who worked in Paris took the techniques they learned to other places, spreading ballet even further across the globe.

George Balanchine

From World Book © 2004 World Book, Inc.
113 N. Michigan Avenue, Suite 2000,
Chicago, IL 60601. All rights reserved. AP
Photo Book

- During and after the romantic period, many major ballet companies were formed all over Europe, in such places as England, Russia, Italy, and Denmark.
- George Balanchine was one of the few who took his teachings to America, after Diaghilev's, one of the greatest creators of ballets, death, in 1933.
- Once there, he helped form the School of American Ballet and the troupe that would later become the New York City Ballet.
- Balanchine was one of the greatest choreographers in that time (and today), and a great teacher, expanding on pointe technique and ballet vocabulary. Many of the finest ballerinas in the 1900's danced in his company, including Melissa Hayden and Violette Verdy.

Ballet Training

- Ballet dancers do many steps that are very difficult for the body to do. To strengthen this skill, they undergo endless hours of training that focuses on strength, flexibility, and gracefulness. It is a foundation of ballet that steps should always look natural and graceful, never forced or awkward.
- The ideal ballet dancer has a long torso, proportioned body, long, slender limbs, and a small head. Many ballet dancers must work to achieve this ideal.
- Ballet studies begin when the dancer is about 8 years old, and should continue through their careers in order to maintain skill.
- A ballet class, which usually takes place in a studio that has wooden floors, a steel or wood *barre*, used to support the dancer through exercises, plentiful open spaces, and many mirrors, usually lasts about 90 minutes, starting with barre work, usually *plies* (knee bends) being first. Then, the class will do center work, which involves step combinations across the floor. Near the end of class, the dancers perform *reverence* to the teacher, a series of brief bows.
- In addition to regular ballet classes, students may take partnering and pointe work classes.

Ballet Today

- Today, the New York City Ballet and the American Ballet Theater (or ABT) have become 2 of the biggest companies in America, and the world.
- There are thousands of companies all over the country, and many girls and boys go on to become dance teachers, professional dancers, and there are increasing numbers of jobs available for the ballet student and colleges offering ballet courses.
- Ballet remains one of the most popular and most danced forms in the world, and, in this researcher's opinion, one of the most beautiful displays of art in existence.

Bibliography

- World Book Encyclopedia, pages 1-19 on 'Ballet', reviewed by Kathy Matheson

Το μπαλέτο είναι μια μορφή θεατρικού χορού που χρησιμοποιεί συγκεκριμένες κινήσεις και στάσεις που χαρακτηρίζονται από χάρη και κομψότητα.

Το μπαλέτο πρωτοεμφανίστηκε στην Ιταλία το 1400, την περίοδο της Αναγέννησης, όπου οι οικογένειες των διοικούντων συναγωνίζονταν η μία την άλλη με ψυχαγωγίες που συμπεριελάμβαναν διαγωνισμούς χορού.

Το 1547, όταν η Αικατερίνη των Μεδίκων έγινε βασίλισσα της Γαλλίας εισήγαγε αυτό το είδος της ψυχαγωγίας, μια και η ίδια προερχόταν από τη Φλωρεντία της Ιταλίας.

Η πρώτη παράσταση μπαλέτου ήταν η Beaujoyeux's Ballet Comique de la Reine, στο Παρίσι το 1581 για ένα βασιλικό γάμο. Ήταν ένα υπέροχο θέαμα που διήρκεσε 5 ώρες και συμπεριελάμβανε μουσική, τραγούδι, ποιήματα καθώς και χορό αλλά με περιορισμένη τεχνική.

Καθώς εξελισσόταν το μπαλέτο, άρχισε να απαιτείται ιδιαίτερη δεξιοτεχνία. Έτσι χρησιμοποιούνταν επαγγελματίες χορευτές. Ο βασιλιάς Louis XIV ίδρυσε τη Βασιλική Ακαδημία Χορού το 1661 και την Όπερα του Παρισιού, μια σχολή μουσικής που εξελίχθηκε και σε μια σχολή χορού το 1672.

Ο δάσκαλος του βασιλιά Louis XIV, ο Pierre Beuchamps εξέλιξε πολλά από τα βήματα του μπαλέτου που χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα, καθώς και τις πέντε θέσεις των ποδιών.

Αρχές του 1800, οι ιστορίες στο ρομαντικό μπαλέτο έδιναν έμφαση στις «υπερφυσικές» ή μακρινές χώρες. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η τεχνική του μπαλέτου επεκτάθηκε, ειδικά για τις γυναίκες, που άρχισαν να χορεύουν στα δάχτυλα των ποδιών, το οποίο υποδήλωνε ένα ανασήκωμα από την πραγματικότητα στον υπερφυσικό κόσμο. Το Παρίσι ήταν η πρωτεύουσα του μπαλέτου κατά τη διάρκεια αυτής της εποχής. Πολλοί χορευτές και χορογράφοι που δούλευαν στο Παρίσι μετέφεραν την τεχνική που έμαθαν και σε άλλες περιοχές.

Κατά τη διάρκεια και μετά τη ρομαντική περίοδο, δημιουργήθηκαν πολλές μεγάλες εταιρείες μπαλέτου σε όλη την Ευρώπη. Ο George Balanchine ήταν ο πρώτος από τους ελάχιστους που μετέφερε τη διδασκαλία του στην Αμερική, μετά από το θάνατο του Diaghilev, έναν από τους μεγαλύτερους ιδρυτές του μπαλέτου το 1933. Βοήθησε να δημιουργηθεί η σχολή του Αμερικάνικου μπαλέτου και το θίασο που έγινε αργότερα το μπαλέτο της Νέας Υόρκης. Ο Balanchine ήταν ένας από τους μεγάλους χορογράφους εκείνης της εποχής (και της σημερινής) και ένας υπέροχος δάσκαλος που επέκτεινε την *point* τεχνική και το λεξιλόγιο του μπαλέτου. Πολλές από τις πιο φίνες μπαλαρίνες του 1900 χόρεψαν στην εταιρεία του.

Οι χορευτές μπαλέτου κάνουν πολλά βήματα που είναι πολύ δύσκολα για το σώμα. Για να δυναμώσουν αυτή τη δεξιότητα, εκπαιδεύονται ατέλειωτες ώρες πάνω σε δύναμη, ευελιξία και χάρη. Ο ιδανικός χορευτής μπαλέτου έχει ένα μακρύ κορμό, ανάλογο σώμα, μακριά, λεπτά μέλη και μικρό κεφάλι. Πολλοί χορευτές πρέπει να δουλέψουν σκληρά για να αποκτήσουν αυτά τα ιδανικά.

Οι σπουδές στο μπαλέτο ξεκινούν όταν ο χορευτής είναι γύρω στα 8 έτη και πρέπει να συνεχίσει σε όλη του την καριέρα για να διατηρήσει αυτή τη δεξιότητα.

Ένα μάθημα μπαλέτου, που γίνεται σε ένα studio το οποίο έχει ξύλινα πατώματα, μια ατσάλινη ή ξύλινη μπάρα που συγκρατεί το χορευτή κατά τη διάρκεια των ασκήσεων, έναν μεγάλο χώρο με πολλούς καθρέφτες, συνήθως διαρκεί 90 λεπτά,

ξεκινώντας με δουλειά στη μπάρα, συνήθως με *plies* (κάμψεις των γονάτων). Έπειτα, το μάθημα περιλαμβάνει συνδυασμούς ασκήσεων στο κέντρο της αίθουσας. Στο τέλος, οι χορευτές κάνουν βαθειά υπόκλιση στο δάσκαλό τους. Σήμερα, το μπαλέτο της Νέας Υόρκης και το θέατρο του Αμερικάνικου μπαλέτου έχουν γίνει 2 από τις μεγαλύτερες εταιρείες της Αμερικής και ολόκληρου του κόσμου.

Το μπαλέτο παραμένει μια από τις πιο δημοφιλείς μορφές χορού στον κόσμο και μια από τις πιο όμορφες μορφές τέχνης που υπάρχουν.

“ Ο χορός προέκυψε από την φυσική επιθυμία όλων των νεαρών πλασμάτων να εκφράσουν με την κίνηση του σώματος τα συναισθήματά τους και ιδιαίτερα την χαρά τους. Η αίσθηση της αρμονίας και του ρυθμού είναι χάρισμα των Θεών και των Μουσών.”

Πλάτωνας